

БЕЗПЕЧНА ПОВЕДІНКА ПІД ЧАС СПОРТИВНИХ ЗАХОДІВ

УДК 796.0933:614.8

Чорний О.І., ст. викладач
кафедри фізичного виховання;
Цимбалюк Ж.О., канд. фіз. вих., доц.
кафедри фізичного виховання;
ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Спорт – невід’ємна сфера людського життя. Для частини людства – це сфера їх професійної діяльності, для інших – це хобі. Деякі люди отримують задоволення від самого процесу заняття фізкультурою та спортом, а інші – завзяті вболівальники.

Успішна організація спортивних заходів є дуже складним і багатогранним процесом, який таїть в собі ряд майже непередбачених надзвичайних ситуацій. Вона вимагає зусиль з боку державних органів, насамперед щодо створення ефективної системи безпеки, яка б гарантувала надійну охорону членів спортивних команд, почесних гостей, представників ЗМІ, простих глядачів, а також безпосередньо самих спортивних об’єктів. Це обумовлено тим, що під час проведення подібних заходів виникає багато небезпечних ситуацій, загрозливих для життя і здоров’я людей [1]. Розглянемо найбільш небезпечні з них:

1. тероризм. На сьогодні це одна з найсерйозніших загроз для проведення будь-якого спортивного заходу. З часів сумних подій Мюнхенської олімпіади 1972 року, коли членами радикальної палестинської організації було взято в заручники, а потім убито 11 членів олімпійської збірної команди Ізраїлю та німецького поліцейського, практично усі спортивні заходи, починаючи від локальних змагань і закінчуючи чемпіонатами світу та олімпіадами, мають особливий інтерес для терористів;

2. транснаціональні злочини (торгівля людьми, наркоторгівля). Приймаючі країни нерідко стають місцем злочину або транзитною територією для кримінальних угруповань, які займаються торгівлею «живим товаром», поширенням наркотичних речовин, розповсюдженням

зброї, організацією нелегальної міжнародної міграції [2]. Уряди країн ще до початку проведення міжнародних змагань мають запровадити програми щодо запобігання цих порушень;

3. зростання злочинності. Як і інші великі громадські заходи, спортивні події призводять до активізації кримінальних елементів. Користуючись значним скупченням людей, які відвідують спортивні арени та втрачають пильність під час перегляду змагань, вони здійснюють кишенькові крадіжки, а також викрадають особисті речі, залишені без нагляду, нерідкі випадки грабежів і розбоїв;

4. хуліганство і насильницькі дії. Порушники правопорядку, особливо з числа радикально налаштованих фанатів, уже не одне десятиліття додають неабияких проблем на всіх великих спортивних змаганнях [3]. Останнім часом футбол став невід'ємною частиною культурного життя людства, його надбанням і найпопулярнішою грою на Землі. Але в той же час поряд з позитивними емоціями впливають доволі серйозні проблеми. Зокрема, протягом останніх десятиліть спостерігається тенденція збільшення елементів агресії, насильства та безкультур'я на футбольних полях, трибунах та за їх межами. Це проявляється перш за все у поведінці футбольних фанатів, які все частіше під час футбольних матчів та після них вдаються до жорстоких бійок, що приводять до тяжких тілесних травм, супроводжуються руйнацією обладнання стадіонів, вітрин магазинів, автомобілів та інших цінностей [4].

Отже, спортивні змагання та спортивні події – це масові заходи, які приваблюють багато учасників та вболівальників. В ході змагань можливі непередбачені надзвичайні події.

Проблема створення ефективної системи забезпечення законності й правопорядку під час проведення змагань є одним із першочергових завдань відповідних державних і громадських органів та організацій, але і самі глядачі повинні знати, які дії у надзвичайних ситуаціях під час спортивних подій доцільні.

Рекомендуємо перелік правил поведінки по раціональному вибору дій у натовпі під час надзвичайних подій:

1. Намагайтеся не потрапляти у місця масового скупчення людей.
2. Залиште предмети та одяг, які можуть становити небезпеку.
3. Тримайтеся подалі від п'яного.
4. Ніколи не йдіть проти натовпу.
5. Уникайте небезпечних місць (вітрини, ґрати, вузькі місця). При русі не хапайтеся за поручні, перила.
6. Не нахиляйтеся, не підбирайте речі, що впали.
7. Центр натовпу – найнебезпечніше місце.
8. Виявляйте кмітливість, винахідливість. У безвихідних ситуаціях імітуйте блювотні рефлекси.
9. Якщо впали – спробуйте різким стрибком піднятися на ноги, якщо не вдалося – чіпляйтеся за одяг інших людей, якщо не виходить – лежачи прийміть позу «ембріона» (коліна і лікті до грудей, закрийте голову руками).
10. Якщо натовп намагається розігнати поліція – не біжіть до них назустріч. У них немає часу розбиратися. Обов'язково вивчіть напам'ять потрібні номери телефонів.

Література

1. Marsh P., Fox K., Carnibella G., McCann J., Marsh J.: Football Violence in Europe [Електронний ресурс] / P. Marsh, K. Fox, G. Carnibella, J. McCann, J. Marsh. – Режим доступу: http://www.sirc.org/publik/football_violence.html
2. Чернявський С.С. Запобігання злочинам, що вчиняються радикальними угрупованнями під час футбольних матчів: метод. рекомендації / С.С. Чернявський, І.М. Копотун, О.А. Лупало та ін.; за заг. ред. О.М. Джужі. – К. : Київ нац. ун-т внутр. справ, 2010. – 56 с.
3. Артемов П.Н. Субкультура футбольних фанатів: досвід соціологічного аналізу // Методология, теория и практика социологического анализа современного общества : сб. науч. работ. –

Харьков: Издат. центр Харьк. нац. ун-та им. В.Н. Каразина, 2003. – с. 611–615.

4. Алмашин В. Don'tstop. Вболівальники-фанати-хулігани. Історія руху прихильників ФК «Динамо» Київ у спогадах очевидців. / В. Алмашин. – К.: Нора-друк, 2006. – 104с.

Опубліковано в авторській редакції